

ОПШТИНА МАЛО ЦРНИЋЕ

„ МЛАДИ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ – ЗАЈЕДНО МОЖЕМО ВИШЕ“

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ ОПШТИНЕ МАЛО
ЦРНИЋЕ

2015 – 2019

Мало Црниће, септембар 2014. година

САДРЖАЈ

1 УВОД

1.1. Уводна реч

1.2. Канцеларија за младе Општине Мало Црниће

2. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

3 КОНТЕКСТ

3.1. Географски подаци

3.2. Демографски подаци

3.3. Анализа кључних актера

3.4. Анализа почетног стања

3.5. SWOT анализа

3.6. Пресек стања и положаја младих

4 ПРИОРИТЕТИ

4.1 Општи циљеви

4.2 Специфични циљеви и активности

5 ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

5.1 Повезаност са Националном стратегијом за младе

5.2 Повезаност са другим локалним стратегијама

6 МЕХАНИЗМИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

7 ПРОМОЦИЈА АКТИВНОСТИ ДЕФИНИСАНИХ ЛАП-ОМ

АНЕКСИ

Анекс 1 Акциони план за 2015-2019 годину

1.1. УВОДНА РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Драги пријатељи,

Општина Мало Црниће подржала је израду Локалног акционог плана за младе и овим је упутила јасну поруку да млади неће бити препуштени сами себи. Израда овог Плана препозната је као питање од значаја за оживљавање и напредак најперспективније снаге наше локалне средине – младих.

Локални акциони план као стратешки документ дефинише приоритетне области за младе и активности које одговарају на специфичне потребе младих наше средине. Овим Планом обезбеђује се допринос спровођењу циљева и приоритета Националне стратегије за младе на локалном нивоу, као и других секторских стратегија које утичу на живот младе особе.

Општина Мало Црниће основала је Канцеларију за младе, а сада обезбедила и Локални акциони план, и тиме створила основне претпоставке за унапређење политике за младе.

Наш циљ је да суштински радимо на промоцији вредности, креирању системских решења за побољшање положаја младих и планском и дугорочном задовољавању њихових потреба.

У име Општине Мало Црниће захваљујем се свим младим људима који својим трудом и радом, личним примером и промовисањем вредности чине нашу средину лепшом и напреднијом. Захваљујем се и својим сарадницима који су учествовали у изради Локалног акционог плана и искрено очекујем да овај План утиче на будућност наших младих суграђана.

С поштовањем и жељом да заједно успемо!

**Председник Општине Мало Црниће,
Драган Митић**

1.2. Канцеларија за младе општине Мало Црниће

Канцеларија за младе општине Мало Црниће основана је Одлуком Општинског већа број: 06-10/10 од 24.марта 2010. године. Од дана оснивања Канцеларија није формално започела са радом, већ је група младих неформално, кроз волонтерске акције, спроводила одређене активности. Показало се да је Канцеларија, као служба у оквиру Општинске управе, неопходна како би млади организовано и систематски спроводили омладинску политику на територији заједнице у којој живе. Општина Мало Црниће показала је спремност на подизању капацитета Канцеларије и у ту сврху, за почетак, обезбедила одговарајући простор. Министарство омладине и спорта 2013. године, финансира пројекат „За наше младе - локална канцеларија“. Простор Канцеларије за младе је у потпуности опремљен намештајем и техничком опремом. Такође, кроз овај пројекат су припремљени подаци о младима кроз спроведено истраживање положаја младих и њихових потреба. Ово истраживање служи као базна основа за израду Локалног акционог плана општине Мало Црниће.

Министарство омладине и спорта 2014. године у сарадњи са Канцеларијом за младе финансира пројекат - „Локални акциони план општине Мало Црниће“. Локални акциони план за младе је стратешки општински документ који дефинише приоритетне области за младе и активности које одговарају на специфичне потребе младих.

Приоритетне области од значаја за младе, чије решавање предвиђа „Локални акциони план“ су :

1. Незапосленост младих,
2. Образовање младих,
3. Информисање младих,
4. Слободно време, култура и спорт младих,
5. Унапређење капацитета рада КЗМ и развијање свести о неопходности укључивања младих у процес доношења одлука,
6. Здравље младих,
7. Активизам и волонтеризам младих,
8. Животна средина и млади.

Пројекат траје до краја септембра ове године, када се планира усвајање „Локалног акционог плана за младе“ , од стране локалне власти.

Главни циљ формирања канцеларије јесте допринос квалитетнијем животу младих и њиховом активном учешћу у друштвеним одлукама. Канцеларија пружа институционализовани оквир, кроз који млади утичу на доношење одлука које се тичу њих, кроз умрежавање са локалним институцијама и организацијама које се баве питањима и проблемима младих.

Основна улога КЗМ

1. Планирање, спровођење и праћење развоја омладинске политике на локалном нивоу;
2. Иницирање и праћење спровођења Локалног акционог плана за младе (ЛАП);
3. Успостављање сарадње са свим релевантним партнерима, њихово умрежавање, комуникација и међусобна координација;
4. Информисање младих- подстицање активизма младих, комуникација са младима, удружењима младих и удружењима за младе, обезбеђивање учешћа младих у процесима доношења одлука;
5. Пружање подршке иницијативама младих и удружењима младих/за младе;
6. Пружање подршке реализацији програма и пројеката за неформално образовање младих;
7. Пружање подршке раду у омладинским клубовима, волонтерским и другим сервисима за младе;
8. Редовно праћење потреба младих анализом трендова стања и потреба рањивих група младих и степена и квалитета њиховог укључивања;
9. Вођење базе података о активним удружењима младих, удружењима за младе и неформалним групама младих.

Канцеларија за младе вршиће послове који се односе на: организовани приступ проблемима младих, промовисање рада са младима, пружање подршке младима у сарадњи са образовним и културним институцијама, Националном службом за запошљавање кроз активно укључивање младих у друштвене токове, информисање младих, пружање логистичке подршке у реализацији пројеката младих, обезбеђивање једнаког положаја младих у друштву, подстицање и вредновање достигнућа младих у различитим областима, унапређење безбедности младих, припреме акционог плана политике за младе и друге послове.

Органи Канцеларије за младе које именује председник општине су:

Координатор Канцеларије за младе Милица Пеурача и

Чланови радне групе:

Дејан Ђорђевић, Милица Марковић, Милош Лепојевић, Јелена Здравковић и Кристина Илић.

2. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Визија

Мало Црниће ће од 2015. године бити општина са развијеним условима за укључење младих у друштвени живот и већи удео младих у доношењу одлука у циљу квалитетнијег и здравијег живота.

Мисија

Уважавање интереса и потреба младих кроз развој услуга у заједници заснованих на њиховом активног учешћу и залагању, стварање услова кроз адаптацију постојећих ресурса и изградњу садржаја за младе у циљу развијања здравих стилова живота.

Акциони план за младе општине Мало Црниће, у току свог рада и креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је рађена Национална стратегија за младе, јер произилазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи Националне Стратегије за младе су:

1. Поштовање људских права

- Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расу и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет.
- Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, али у складу са властитим изборима способностима, и потребама.

2. Равноправност

- Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на свој лични развој, бесплатно школовање, запошљавање у складу са завршеном стручном спремом, образовањем.
- Поштовање: националности, вероисповести, равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.

3. Одговорност

- Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.

4. Доступност

- Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју.
- Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно провођење слободног времена.
- Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.

5. Солидарност

- Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства.
- Подстичу се сви облици вршњачке солидарности.
- Подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.

6. Сарадња

- Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња на локалном, националном и међународном нивоу.

7. Активно учешће младих

- Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.

8. Интеркултурализам

- Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.

9. Целоживотно учење

- Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција.
- Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања и развијање и успостављање стандарда у образовању.

10. Заснованост

- Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

3. КОНТЕКСТ

3.1. Географски положај општине Мало Црниће

Слика 1: Географски положај општине

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Општина Мало Црниће према броју становника и површини на којој се простире спада у ред мањих општина Браничевског округа. Заузима простор од 273км². Централни део територије обухвата плодна и широка долина средњег и горњег тока реке Млаве, која се лагано шири у стишку равницу. Само по ободима налазе се питома брда, последњи огранци Хомољских планина. Карактеристике рељефа су 89 м - 350 м надморске висине. Општина Мало Црниће има 11 422 становника који живе у 19 насеља. Средиште општине је у Малом Црнићу, које је у близини суседних општинских центара- Пожаревца, Петровца, Кучева, Великог Градишта и Жабара. У складу с укупним развојем привреде на подручју општине Мало Црниће развој пољопривреде је стабилан, а развој прехрамбене индустрије динамичан што је од кључних приоритета укупног развоја. Обрадивно пољопривредно земљиште заузима 84,6% укупне територије. Тај проценат је далеко већи од процента Републике (65,9%) и Браничевског округа (62,5%). Пољопривредна производња развија се на преко 20 275ha, од чега се највећи део налази у поседу индивидуалних пољопривредних газдинства. Као изразито аграрно подручје општина Мало Црниће имала је изузетно важну улогу у производњи хране. Прерада житарица и млинска индустрија имају традицију дужу од једног века. Прерада житарица у чувено „стишко“ брашно вршила се у млину „Млава“, некада

познатом Бајлонијевом млину, највећем на Балкану. У кругу млина изграђена је фабрика тестенина у којој су се производиле „стишке“ тестенине. И сточарство је важна пољопривредна грана општине. Поред фарме свиња и јунади, највећи допринос развоју ове гране дају индивидуални одгајивачи расних грла. Сви напори у правцу даљег развоја општине усмерени су на унапређење пољопривредне прерађивачке индустрије и покретању млина „Млава“.

Када говоримо о културно-историјској прошлости ових крајева, не можемо да не поменемо два важна манастира из средњег века. То су манастир Заова и манастир Брадача. Манастир Заова је смештен у сенци густе церове шуме до кога се долази стрмим „цариградским“ путем до Пожаревца, преко села Топонице. У близини манастира налази се језеро богато рибом. Манастир Брадача по легенди, такође је саграђен за време владавине кнеза Лазара и везан је за култ његове сестре Јелице, као и манастир Заова. Манастир се налази северозападно од села Куле, на мањем пропланку, у подножју брда Кожух, у питомој и лепој долини обраслој лепом багремовом шумом. Оно што данас чини општину Мало Црниће препознатљивом и ван граница овог округа јесте часопис „Стиг“ и Фестивал драмских аматера села Србије - ФЕДРАС. Развоју културе у великој мери доприноси и делатност Народне библиотеке, Центра за културу, као и активности многобројних културно-уметничких друштва која делују скоро у свим насељима у општини и која кроз песму, игру и свирку негују и чувају од заборава обичаје овог краја.

3.2. Демографски подаци општине Мало Црниће

Мало Црниће простире се на територији од 273 квадратна километра, са 19 насеља сеоског типа. Седиште општине је у Малом Црнићу.

Укупан број сталног становништва општине је 11 422 становника. Око 6 000 становника налази се на привременом раду у иностранству.

Општина Мало Црниће спада у демографски угрожено подручје јер је број становника смањен за више од 40% од 1971. године до последњег пописа становништва 2002. године и наставио је да опада по стопи од – 2 431 по последњем попису из 2011. године. Узрок смањења броја становника је пре свега, миграција становништва у земље западне Европе, као и миграција становника у веће градове. Последњих година код наших грађана на привременом раду у иностранству уочена је појава покретања поступка за отпуст из држављанства.

Табела 1 : Број домаћинства и становника у Општини Мало Црниће 2013. година

ОПШТИНА МАЛО ЦРНИЋЕ	БРОЈ СТАНОВНИКА	БРОЈ СТАНОВНИКА БЕЗ ОДСУТНИХ	БРОЈ ДОМАЋИНСТВА	БРОЈ КУЋА
Аљудово	170	50	38	40
Батуша	620	111	160	192
Божевац	1945	466	420	730
Велико Село	493	54	157	266
Велико Црниће	944	384	216	241
Врбница	667	281	161	235
Забрега	323	151	68	68
Калиште	510	76	143	175
Кобилје	1311	474	284	508
Крављи До	387	110	94	106
Кула	765	102	184	289
Мало Градиште	553	279	108	126
Мало Црниће	966	233	287	386
Салаковац	1028	330	259	365
Смољинац	2381	910	519	617
Топоница	1137	321	294	353
Црљенац	1089	216	283	412
Шапине	1341	507	274	327
Шљивовац	160	47	41	52
СВЕГА	16 790	11 690	3990	5489

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Табела 2 : Општи подаци

Површ ина на km ²	Пољо- привредна површина %	Број насеља	Становништво стање 30.06.2011.		Катастарске општине	Регистро- ване месне заједнице	Месне канцеларије
			укупно	на 1 km ²			
273	83,7	19	12 179	45	19	19	18

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 3 : Укупно пописаних лица, укупан број становника према пописима из 2011. и 2002. године и укупан број домаћинства и станова

Укупно пописаних лица	Укупан број становника		Апсолутни пораст-пад 2011-2002	Индекс 2002=100	Укупан број домаћинства	Укупан број станова
	2011	2002				
16 790	11 422	13 853	-2 431	82,5	4 053	5 489

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 4 : Становништво према националној припадности

Националност	Број
Срби	10 104
Власи	457
Македонци	14
Мађари	5
Муслимани	5
Албанци	2
Остали	871
Укупно	11 458

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 5 : Витални догађаји општине Мало Црниће

Живорођени		Умрли		Природни прираштај		Умрла одојчад		Живо рођен и уз стручну помоћ	Лечени пре смрти	Бракови	
Број	На 1000 становника	број	На 1000 становника	број	На 1000 становника	број	На 1000 становника			Закључени	Разведени
63	5,2	257	21,1	-194	-15,9	1	15,9	63	235	54	5

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 6 : Демографски подаци

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Укупан број становника	13853	13853	13853	13853	11458
Старосна група					
0-19	3018	3018	3018	3018	2062
20-39	3309	3309	3309	3309	2584
40-59	3120	3120	3120	3120	2992
60-79	3850	3850	3850	3850	2979
80	475	475	475	475	841
Нерегистровани	81	81	81	81	/

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Из табеле се може заклучити да је присутна депопулација младих људи, што указује на цињеницу да велики број младих напушта своје родно место и због бољих услова живота и рада мигрира ка великим градским центрима.

Табела7 :Становништво према старости и полу

Пол	Укупно	0-4 год.	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
С	11458	397	519	581	628	611	611	644	718	700	658
М	5663	221	275	320	330	325	317	321	380	373	334
Ж	5795	176	244	261	298	286	294	323	338	327	324

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 8 : Основни контингенти и индикатори становништва

Укупно стаништво		Основни контингент становништва										Очекивано трајање живота живорођене деце 2009-2011	
		Радни (15-64)		Пунолетни (18 и више)		Предшколски (0-6)		Школообавезни (7-14)		Фертилни (15-49)			
Просечна старост	индекс старења	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%	М	Ж
43,50	135,34	7828	64,27	9979	81,94	597	4,90	1148	9,43	2731	22,42	68,98	75,35

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

3.3. Анализа кључних актера

Институција	Структуре које раде с младима, програми који се спроводе и ресурси који постоје за рад с младима
Локална самоуправа	<p>Канцеларија за младе – формирана је као служба у оквиру Општинске управе општине Мало Црниће. У оквиру Канцеларије систематизовано је радно место: координатор Канцеларије за младе. Статут општине Мало Црниће прописује могућност образовања Савета за младе који би се бавио проблемима и потребама младих на територији општине Мало Црниће.</p> <p>Образовање младих и побољшање њиховог социјалног положаја подстиче се одређеним правима која су установљена од стране надлежних органа и која се финансирају из буџета локалне самоуправе, и то: општинске стипендије, регресирање трошкова превоза и боравка деце и омладине са сметњама у развоју у установама које обезбеђују дневне услуге у заједници на територији друге општине, односно града, регресирање трошкова превоза ученика средњих школа; регресирање трошкова смештаја ученика средњих школа у домовима за ученике; право на трошкове школовање деце и омладине из сиромашних породица.</p> <p>Локална самоуправа до сада је конкурисала по позивима Министарства омладине и спорта, за реализацију пројеката из области омладинске политике. Реализован је пројекат формирања Канцеларије за младе, и израде Локалног акционог плана за младе.</p>
Социјална заштита	<p>Центар за социјални рад Мало Црниће, установа социјалне заштите која се бави социјалном заштитом и обезбеђивањем социјалне сигурности свих грађана на територији општине Мало Црниће.</p> <p>Млади су такође категорија која остварује права у овој области и која је предмет обухвата рада стручних тимова Центра. На дан 31.12.2013. године на активној евиденцији Центра укупно је корисника (391 мушких, 402 женских) и то деце 151, младих 82. У односу на укупан број становника услугама Центра за социјални рад обухваћено је 8,47% становника.</p> <p>Права која млади остварују у овој установи су: социјалне новчане помоћи, смештај у хранитељске породице, смештај у домове и др.</p>
Просвета	<p>Предшколска установа „ 14 октобар“, покрива сва насеља на територији општине Мало Црниће. Седиште Установе је у Малом Црнићу где постоји организован целодневни боравак за децу предшколског узраста, а иначе васпитне групе постоје у скоро свим селима на територији општине Мало Црниће. Припремни предшколски програм пред полазак у школу организује се за сву децу предшколског узраста.</p>

	<p>Постоје четири централне школе у насељима Мало Црниће, Смољинац, Божевац и Топоница. У другим насељима постоје издвојена одељења ових школа у којима се одвија настава до четвртог разреда (изузетак је село Црљенац, где се настава организује за децу од 1 до 8 разреда). Ученици после завршеног петог разреда прелазе у неку од ових централних школа, у зависности од места боравка.</p>
Запошљавање	<p>Национални завод за запошљавање је служба чија је делатност запошљавање. Служба за запошљавање Пожаревац је надлежна и за незапослене са територије наше Општине. Млади своја права из ове области остварују преко ове Службе. Укупан број тренутно незапослених младих са територије наше општине који се воде на евиденцији незапослених је: 112</p>
Здравство	<p>На територији општине постоји један Дом здравља у чијем саставу се налази шест здравствених амбуланти у насељима Смољинац, Божевац, Топоница, Кобиље, Црљенац и Велико Село.</p> <p>Поред услуга здравствене заштите из домена опште праксе од специјалистичких услуга Дом здравља пружа услуге здравствене заштите жена, ултразвучну дијагностику, лабораторијску дијагностику, оралне хигијене и педијатрије.</p>
Цивилни сектор	<p>Удружење жена „Сестра Јелица“ из Црљенца које се бави израдом етно рчних радова, сувенира и етно хране.</p> <p>Удружење грађана „Точак“ из Куле бави се очувањем народних обичаја и традиције.</p> <p>Удружење жена „Гергине“ из Кобиља бави се очувањем народних обичаја и промоцијом локалних гастрономских специјалитета.</p> <p>Унија за пољопривреду и предузетништво бави се афирмисањем предузетничког духа младих под називом „Афирмишемо младе“.</p> <p>Опште удружење предузетника „Стиг“ из Смољинца,</p> <p>Удружење пчелара „Стиг“ из Калишта,</p> <p>Удружење пољопривредних произвођача „Стиг и Млава“ општине Мало Црниће.</p> <p>Еколошко друштво „Заова“.</p>
Полиција	<p>МУП Србије, Полицијска станица Мало Црниће .</p>
Судство	<p>Прекршајни Суд у Пожаревцу, одељење Суда у Малом Црнићу</p>
Медији	<p>На подручју општине постији локална радио станица Бисер и ТВ КЦН из Божевца.</p>

<p>Спортске организације и удружења</p>	<p>У саставу општинског фудбалског савеза Мало Црниће налазе се следећи клубови: ФК „Шапине“ из Шашина, ФК „Интеграл“ Батуша, СД „Стиг“ Црљенац, ФК „Напредак“ 1936“ Велико Село, ФК „БСК 1924“ Божевац, ФК „Будућност“ Аљудово, ФК „Стиг“ Мало Црниће, ФК „Напредак 1927“ Топоница, ФК Кобиле“ Кобиле, ОУСР „Лињак“ Мало Црниће, ФК „Радник“ Салаковац, ФК „Слога 1945“ Велико Село.</p>
<p>Друге друштвене организације и удружења које се баве младима (КУД –а)...</p>	<p>На територији општине постоји деветнаест КУД-а, од којих десет активно делује и наступа у циљу очувања народне традиције. КУД „Извор“ Црљенац, КУД „Бранко Радичевић“ Божевац, КУД „Властимир Павловић – Царевац“ Смољинац, КУД „Топоница“ из Топонице, КУД „Властимир Живковић“ Батуша, КУД „Кобиле“ из Кобиле, КУД „Живојин Стојићевић – Црни“ из Малог Црнића, КУД „Ђура Јакшић“ из Великог Села,</p>

3.4. Анализа почетног стања

Земље чланице ЕУ као и већина земаља кандидата имају развијене националне стратегије за младе. Модели су углавном такви да је смер развоја стратешке бриге о младима био од националног ка локалном нивоу, што је подразумевало изградњу националних стратегија на основу којих су настајале локалне стратегије и акциони планови. Све ове земље потписале су "Европску повељу о учешћу младих на локалном и регионалном нивоу". Приступи у решавању проблема младих као први корак обухватају формирање институционалне основе (канцеларије, савет), која претходи стварању националних стратегија.

Акциони план за младе општине Мало Црниће је документ који дефинише:

- Пресек тренутног стања и положаја младих и њихових потреба,
- Дефинисање и спровођење мера за њихово задовољење.

Изradi акционог плана претходило је

- Истраживање положаја младих на територији општине Мало Црниће,
- Утврђивање проблема са којима се млади у Општини суочавају,
- Анализа релевантних докумената (Национална стратегија за младе, Закон о младима, „Бели документ“ о учешћу младих у Европској Унији).

Млади људи којима се бави ЛАП за младе су сви млади од 15 до 30 година старости, а живе на територији општине Мало Црниће, различитог су социјалног и друштвеног статуса, као и националног, верског, сексуалног, политичког и другог опредељења. Млади људи су сви они који су удружени у неформалне групе, као и сви остали активни и пасивни појединци/ке. Млади људи у Републици Србији морају да буду активни носиоци промена, јер све што млади људи раде, раде на боље. Они морају да поведу земљу ка Европи и бољој будућности и условима живота. „Одлив мозга“ који су преко неопходни Србији и мотивисаност младих људи да остану у својој родној земљи и ту имају услове за рад и напредак чини основ напредности друштва које има будућност. У земљама у транзицији као што је Република Србија продужена младост је често ствар принуде. Трајање младости је у ствари социјално а не биолошко одређено. Школовање је кључни чинилац који скраћује или продужава младост. На подручју бивше Југославије старосна граница младих је нешто померена на горе због дужег трајања образовања, што одлаже одрастање и друштвену независност. Тако се у Хрватској и Црној Гори младима сматрају особе од 15-29 година, у Србији, Босни и Херцеговини и Македонији младима се сматрају особе од 15-30 година.

У Републици Србији има око милион и по младих, што је у односу на укупан број становника чини двадесет процента.

Фазе у изради локалног акционог плана

1. Увођење ЛАП-а

Ова фаза подразумева придобијање подршке локалних власти, формирање радних тела и утврђивање визије заједнице. Локалне власти држе кључ примене програма – од финансирања до усвајања локалних прописа.

2. Процена стања

Процена стања и утврђивање приоритета су међу кључним чиниоцима ЛАП-а. Проценом добијамо пресек стања – онаквог какво је оно данас. То помаже грађанима да стекну реалну представу о окружењу у којем живе, што је посебно битно код настајања планова за конкретне акције.

3. Израда ЛАП-А акционог плана

Израда ЛАП-а почиње утврђивањем циљева, задатака и показатеља. Циљеви су мерљива опредељења која треба реализовати у одређеном временском оквиру и користе се за процену и мерење напретка у извршењу ЛАП-а, док задаци дају могућност да се изгради сагласност у Комисији за израду ЛАП-а о мерама које треба реализовати у наредном периоду. Показатељи служе за одмеравање да ли су задаци и циљеви постигнути. Следећи корак у изради ЛАП-а представља преиспитивање садашњих поступака кроз израду тзв. SWOT – анализе. Затим Комисија утврђује низ акција (едукативних, економских, техничко-технолошких, законодавних, итд.) које су усмерене на разноврсне проблеме. У овој фази је предвиђена институционализација ЛАП-а тј. његово усвајање од стране локалних органа власти.

4. Спровођење акција

Спровођење акција у смислу ЛАП-а подразумева, пре свега, дефинисање ресурса за његову имплементацију. То се односи на људе (одговорност), финансијска средства и време потребно за реализацију сваке мере прописане у трећој фази. Први корак у извршавању пројекта је препознавање свих институција, појединаца или организација који су потенцијални учесници у спровођењу ЛАП-а, при чему не треба запоставити ни приватни сектор. Један од највећих изазова у овој фази је финансирање плана, где требају бити обухваћени трошкови предвиђени за реализацију ЛАП-а и дефинисање времена за реализацију ЛАП-а.

5. Надгледање и процена резултата

Кад отпочне спровођење плана, важно је надгледати га и проценити резултате. Успешни системи надгледања и оцене дају могућност да се:

- а) Упореди рад на спровођењу плана са почетним циљевима и задацима
- б) Утврди да ли се остварује одговарајући напредак ка остварењу очекиваних резултата
- в) Одреди да ли се поштују предвиђени рокови.

Први корак у припреми надгледања и процене је да се преиспитају циљеви и показатељи који су утврђени ЛАП-ом, да би се уверили да је он још увек важећи и да прати најновије податке. Када се потврде циљеви и показатељи, потребно је утврдити свој систем извештавања, који подразумева поређење остварених резултата и циљева са оним што је написано у ЛАП-у. Из овога следи да је ова фаза временски континуална – текућа и да представља својеврстан доказ о тачности и исправности онога што је уобличено методологијом израде ЛАП-а. Ова фаза је трајна.

3.5. SWOT анализа

УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ	
Предности (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
<p><u>Инфраструктура, простор, опремљеност</u> - Слободан простор у месним заједницама у селима која припадају Општини; - Техничка опремљеност у Канцеларији за младе, Центру за културу; - Четири основне школе и амбуланте, вртић.</p> <p><u>Заинтересованост</u> - Одређен број младих заинтересован за разне активности и усавршавање.</p> <p><u>Географски положај и природни ресурси</u> - Плодна равница Стиг; - Пољопривредна регија; - Традиција и обичаји; - Близина великих градских центара.</p> <p><u>Институционални оквир</u> - Постојање Кзм; - Центар за социјални рад; - Могућност учешћа младих- радионице и семинари; - Постојање Драмског амтерског позоришта „Бранислав Нушић“; - Општинска фондација за студенте; - Постојање КУД-а у већини села у Општини. - Библиотека „Србољуб Митић“.</p> <p><u>Образовање и запошљавање</u> - Едуковани млади људи .</p> <p><u>Програми и догађаји</u> - „ФЕДРАС“ - Фестивал Драмских Аматера Села Србије; - „Стишко посело“; - „Са извора бистре воде“; - „С колена на колено“; - „Сусрети села“.</p> <p><u>Иновативност</u> - Развој активизма и волонтеризма младих.</p> <p><u>Медији и информисаност</u> - Локалне тв станице, штампани медији, радио „Бисер“.</p>	<p><u>Инфраструктура, простор, опремљеност</u> - Непостојање: Омладинског културног центра, омладинске волонтерске организације, клуба за младе, саветовалишта за младе; - Неискоришћен и неприлагођен простор за омладинска удружења и провођење слободног времена младих; - Непостојање затворене хале за спорт и рекреацију младих; - Недоступност комуникационих технологија и компјутерских вештина код младих; - Недовољна сарадња у подстицању неформалног образовања младих.</p> <p><u>Заинтересованост</u> - Незаинтересованост младих (који нису активни чланови неке организације или су кроз одређене програме били укључени у одређене акције) да узму активно учешће у друштву; - Неинформисаност и жеља за променама; - Недовољна комуникација младих и вршњачке едукације;</p> <p><u>Географски положаји и природни ресурси</u> - Недовољно искоришћени природни ресурси и потенцијали; - Одсуство визије и мисије - Неразвијена еколошка свест; - Недовољно младих предузетника;</p> <p><u>Институционални оквир</u> - Недовољна умреженост и сарадња са свим институцијама од значаја за младе.</p> <p><u>Образовање запошљавање</u> - Непостојање семинара и радионица за неформално образовање младих; - Недовољно радних места, велики проценат незапослености; - Непостојање семинара на тему развоја предузетништва и коришћења START UP кредита; - Низак проценат знања страног језика; - Депопулација становништва.</p>

	<p><u>Програми и догађаји</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Недовољно развијене културне вредности код младих. <p><u>Иновативност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Укључивање младих који су већ радили на сличним пројектима и њихово залагање. -Немотивисаност ширег круга јавности. -Неразвијен волонтерски сервис <p><u>Медији и информисаност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Недовољан број емисија и програма намењених младима.
<p>Могућности (Opportunities)</p>	<p>Претње (Threats)</p>
<p><u>Инфраструктура, простор, опремљеност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Адаптација постојећих простора у месним заједницама у циљу квалитетног провођења слободног времена и едукације; -Простор за изградњу спортске хале; -Отварање Саветовалишта за младе у централној амбулатни у Малом Црнићу; -Бесплатне радионице страног језика; -Отварање интернет и информационог центра. <p><u>Заинтересованост и активизам</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Развијање сарадње са омладинским удружењима у циљу размене искуства; -Развој удружења која ће радити на промоцији заштите животне средине; -Анимирање младих да буду активни носиоци промена; <p><u>Географски положај и природни ресурси</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Културно-историјско наслеђе, -Плодна равница, улагање у пољопривреду и малу привреду. <p><u>Кадрови</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Едуковани кадрови. <p><u>Сарадња</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Национална стратегија за младе; -Акциони план за спровођење НСМ и ресорног Министарства за омладину и спорт; -Закон о младима, -Закон о волонтирању; -Интеркултурална сарадња са другим земљама; -Национални и међународни фондови за пројекте младих. <p><u>Образовање и запошљавање</u></p>	<p><u>Инфраструктура, простор, опремљеност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Незаинтересованост релевантних актера за потребе младих и међусобна сарадња; -Недостатак финансијских средстава. <p><u>Заинтересованост и активизам</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Недовољно развијена свест и информисаност младих -„Одлив мозга“. <p><u>Географски положај и природни ресурси</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Недовољно средстава за улагање и развој. -Климатске промене. <p><u>Кадрови</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Недовољна мотивација и велика незапослености. <p><u>Сарадња</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Непостојање тела које би се бавило овим питањима. <p><u>Образовање и запошљавање</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Низак животни стандард; -Велики проценат незапослености; -Информатичка писменост на ниском нивоу, непостојање средстава и улагања у овај вид образовања. <p><u>Програми и догађаји</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Недостатак финансијских средстава. <p><u>Иновативност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Непостојање удружења младих и незаинтересованост. <p><u>Медији и информисаност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Одсуство тела које би се бавило овим питањем као и мотивације друштва.

- Могућности за усавршавање ;
- Близина главног града.

Програми и догађаји

- Међународни дан младих,
- Млади предузетници и пољопривредници;
- Млади таленти.

Иновативност

- Удружења младих и успешних предузетника, талената.

Медији и информисаност

- Емисије намењене младима.

СПОЉАШЊИ ФАКТОРИ

Закључци који се односе на предности, слабости, претње и могућности деловања актера омладинске политике до којих се дошло кроз разговоре и дискусије на радним групама.

Предности политике према младима представља постојање институција чији је оснивач општина и који у опису својих делатности имају посебан сегмент рада са младима.

Слабости су изражене кроз непостојање тела која би се директно бавила питањима за младе (Савет за младе, Омладински клуб, Инфо-центар за младе, Омладински волонтерски сервис), недовољна сарадња институција и установа које се баве младима што се огледа кроз разједињено, неинтегрисано и мултиплицирано деловање.

3.6. Пресек стања и положаја младих у Општини Мало Црниће

Истраживање је спроведено са циљем идентификовања положаја, потреба и проблема младих на територији општине.

За потребе истраживања извршено је:

1. Анкетирање младих од 15-30 година које је имало за циљ утврђивања проблема са којима се суочавају,
2. Анализа демографских података,
3. Анализа општинске омладинске политике,
4. Анализа мапе расположивих ресурса у заједници,

5. Анализа ставова и мишљења релевантних представника институција и организација.

У методолошком смислу, целокупно истраживање спроведено је у три фазе.

Прва фаза била је посвећена прикупљању података из различитих извора и анализи тренутног стања у општини, укључујући демографске податке, податке о релевантним локалним стратешким документима и податке о ресурсима у заједници.

У другој фази реализовано је више индивидуалних интервјуа са релевантним представницима локалне самоуправе.

Трећа фаза истраживања првенствено је била усмерена на младе, потенцијалне кориснике услуга Канцеларије. Реч је о популацији узраста 15 до 30 година старости, који живе и бораве на територији општине. Млади су у истраживање укључени кроз анкетирање младих у насељима у општини, као инструмент, који је препознат као најефикаснији за прикупљање информација о њиховим потребама, размишљањима, интересовањима.

Следећа питања, коришћена за добијање података која су :

1. Колико често путује у град да бисте тамо задовољили потребе везане за: здравствену заштиту, образовање или стручно усавршавање, спортске активности, културне манифестације, забаву и изласке, запошљавање и колико су за вас ове области битне у циљу квалитетнијег живота?
2. Шта вам недостаје од садржаја? Шта бисте волели да користите, а немате?
3. Шта су по вама највећи проблеми са којима се суочавају млади у општини и да ли треба да постоји тело које би се бавило овим питањима?
4. Уколико би вам се указала прилика да напустите општину да ли бисте отишли и зашто?
5. Да ли сте некада узели учешће у некој волонтерској акцији усмереној на решавање проблема и да ли бисте ви лично били иницијатор неке активности?

Резултати

- Већина анкетираних младих особа свакодневно или неколико пута недељно путује до града да би задовољила своје потребе за запошљавањем, спортским активностима, забавом и изласцима. Мали број наводи да то чини да би задовољио потребе за здравственом заштитом и посетом културним манифестацијама.
- Генерално мишљење- да је понуда културних садржаја задовољавајућа. Уочава се постојање негативног система вредности, у коме су позориште и биоскоп ниско вредновани, и негативно конотирани.
- Већина анкетираних младих људи би ако им се укаже шанса напустила општину из разлога слабе могућности за наредком и запошљавањем и непостојањем организације која би се бавила њиховим проблемима.

- Наглашавају и то да ако би им се пружила шанса за напредком и запошљавањем, после школовања и усавршавања вратили у родно место.
- Сви анкетирани млади људи наводе да је потребан Омладински клуб који ће бити намењен младима, где ће они моћи да се окупљају да уче једни о другима али и једни о других.
- Као највећи проблем издваја се непостојање спортске хале на територији општине . Већина младих време проводи поред ТВ-а, викендом, у кафићима, кафанама и клубовима, где се доминантно слуша фолк и поп музика или је свој живот пренела у виртуелни свет.
- Већина младих није узела учешће у волонтерским акцијима али наглашавају да је проблем неинформисаност као и незаинтересованост али да би ако им се пружи прилика узели учешће у оваквим акцијама. Још увек је мали проценат младих који су заинтересовани за овакву врсту ангажовања, али да би се увођењем одговарајућих бенефиција и награда, које би произилазили из волонтирања, већи број младих мотивисао да се укључи у волонтерски рад. Треба размишљати о организовању кампања за промоцију волонтерског рада, те обука и семинара о волонтеризму и његовим предностима
- Као велики проблем издваја се недовољна информисаност о могућностима и дешавањима.
- Већина младих сматра да се треба посветити посебна пажња очувању животне средине али је свест младих још увек на веома ниском нивоу и наводе да су узимали учешће у чишћењу животне средине преко школских акција. Сматрају да се посебна пажња мора посветити питању депонија и контролисаном начину одлагања смећа.

Препоруке младих

- ✓ Унапређење информисаности и квалитетније ширење информација, како би садржаји који се нуде, били боље промовисани. Сматрају да би Канцеларија за младе требало да буде спона између организација и институција од значаја за младе, и што је посебно значајно, као партнера локалне самоуправе у решавању проблема младих.
- ✓ Организовање тренинга и других видова неформалног образовања, како би се стекла практична знања и конкретне вештине. Истичу и да велики број младих нема потребна знања за квалитетније позиционирање на тржишту радне снаге. Сматрају корисним и организовање едукативних тренинга о: комуникацији, јавном наступу и вештинама презентације, те писању CV-а и вођењу интервјуа за посао. Предлажу организовање курсева страних језика и рада на рачунару, и низа других тренинга, којима би се повећале шансе за запошљавање младих
- ✓ Као битан чинилац масовности било којих садржаја, наводе начин на који се ти садржаји промовишу и приближавају младима. Сматрају да, уколико се неки програм на прави начин испровише, да ће свакако бити посећенији.

- ✓ Као велики проблем виде сиромаштво и недостатак новца да се млади у континуитету баве стварима, које их интересују. За ову тврдњу, као примере наводе високе чланарине за тренирање одређених спортова, те цене курсева језика у приватним школама, или пак цене организованих излета. 80% младих изјавило је да је у последњих пет година само једном било на одмору (летовању или зимовању).
- ✓ Издвајају као важну могућност да са стручњацима – психолозима, имају прилику да разговарају о личним проблемима, личним страховима, дилемама. Као пример наводе групу за подршку. Предлажу семинаре, радионице, о темама попут: људских права, ХИВ-а и превенције болести зависности, полно преносивих болести, људске комуникације, решавања конфликта.
- ✓ Сматрају да Канцеларија за младе треба да служи младима као инфо пулт – место где могу да се информишу, добију помоћ, где могу да преносе своје идеје и организују активности од значаја за младе, да се баве нечим што их занима, место где су они лоцирани. Канцеларија за младе треба да се бави организовањем одговарајућих садржаја и активности за младе, и да их мотивише да се више укључују у друштвени живот заједнице. Повезујући надлежне институције са младима она је „копча“ која се залаже за права младих, преноси њихове идеје и ставове до свих институција које се баве питањима младих.
- ✓ Сви представници установа и организација изразили су своју спремност и отвореност за сарадњу са Канцеларијом. Представници здравствене заштите предложили су као могућност да се у сарадњи са Канцеларијом организују предавања за младе. Представници библиотеке виде Канцеларију као потенцијалног сарадника у реализацији иницијатива за младе. Туристичка организација општине у ће укључити волонtere у организацију туристичких манифестација у општини.

Резултати испитивања су показали да је присутан изразито низак степен партиципације у креирању и организовању активности за младе у средини где живе ,само у појединим селима постоје неформална удружења, која би покренула младе на активности и узимање учешћа у друштвеном животу заједнице.

4 ПРИОРИТЕТИ

4.1. Стратешки циљеви и приоритети

При решавању наведених проблема три стратешка правца карактерисаће приступ којим се максимализује ефекат спровођења Акционог плана:

1. Унапређивање запошљивости и конкурентности младих на тржишту рада,
2. Ојачавање локалних ресурса за омладински рад,
3. Оснаживање активизма и повећавање мобилности младих кроз развијање здравих стилова живота.

За дефинисане групе проблема, деловаће се кроз четири међусобно повезана приоритетна подручја рада са младима:

1. Смањење броја незапослених младих;
2. Унапредити формално и неформално образовање;
3. Информисање младих;
4. Унапређење слободног времена младих;
5. Унапређење капацитета рада локалне канцеларије за младе и развијање свести о неопходности партиципације младих у доношењу одлука;
6. Унапређење здравља младих и развој здраве стилове живота;
7. Промоција активизма и волонтеризма код младих;
8. Развој еколошке свести код младих.

Приоритети наведени по редоследу у целини одговарају по редоследу дефинисаним проблемима у "Пресеку стања". Међутим, сходно прихваћеном холистичком приступу у развоју националне и локалне омладинске политике, деловања на остварењу једног приоритета по правилу доприносе и стварању предпоставки и-или директном остварењу других приоритета, те стога овако дефинисани "приоритети" осликавају логичку схему управљања променама која стално тежи да пружи допринос интегралној промени у заједници.

**Смањење броја незапослених младих - запошљавање, samozapoшљавање и
предузетништво младих**

Нарочито неповољну слику о статусу младих на тржишту рада даје стопа незапослености младих која је далеко виша од просечне стопе незапослености радно активног становништва.

Структура радно способног становништва у општини

Табела 9: Незапослена лица Стање 31.12.2011. година

Укупно	Први пут траже запослење		Без квалификације		Жене		На 1000 становника
	Свега	%	Свега	%	Свега	%	
379	177	46,7	174	45,9	184	48,5	31

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 10. Квалификациона структура незапослених

Година	2008	2009	2010	2011	2012
-I степен	300	300	300	300	98
-II степен					
-III степен					3
-IV степен	78	78	78	78	11
-V степен					
-VI-1 степен	10	10	10	10	
-VI-2 степен					
-VII-1 степен	3	3	3	3	
-VII-2 степен					
-VIII степен					

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Табела 11. Структура запослених

Запослено		Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и друге организације)	Приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих	Број запослених на 1000 становника	
Укупно	Од тога: жене %			Укупно	Запослени у правним лицима (привредна предузећа, установе, задруге)
1017	45,0	583	434	84	48

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Табела 12. Запослени по секторима

Сектор	Број
Пољопривреда, шумарство и рибарство	17
Рударство	0
Прерађивачка индустрија	2
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	0
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	0
Грађевинарство	32
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	199
Саобраћај и складиштење	19

Услуге смештаја и исхране	
Информисање и комуникације	0
Финансијске делатности и делатност осигурања	0
Пословање некретнинама	0
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	16
Административне и помоћне услужне делатности	0
Државна управа и обавезно социјално осигурање	45
Образовање	170
Здравствена и социјална заштита	78
Уметност, забава, Рекреација	6
Остале услужне делатности	0
Укупно	583

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Проблеми који се уочавају:

1. Неусклађеност понуде и потражње на тржишту рада- недовољно радних места;
2. Неспремност за даље усавршавање;
3. Недовољна предузмиљивост младих;
4. Недостатак мисије и визије и предузетништва младих;
5. Недовољна подршка развоју предузетништва младих.

Мере које се предвиђају за њихово решавање :

1. Повећање учешћа младих у активном тражењу посла;
2. Едукативни програми за унапређење практичних знања младих о предузетничким вештинама-развој модела подршке start-up пословања
3. Подстицање и пружање подршке развоју омладинског предузетништва и развијању пословне културе младих;

Формално и неформално образовање у функцији професионалног, личног и друштвеног остваривања младих

Друштвене делатности

Табела 13. Образовне установе

Основне школе			
Укупно	Одељења	Ученици	
		Укупно	Завршили школу
19	38	924	122

Извор: Републички завод за статистику 2011. година

Проблеми који се односе на формални систем образовања:

Млади

1. Искривљен систем вредности код младих;
2. Апатија и незаинтересованост.

Систем

1. Недостатак техничких и финансијских средстава за побољшање процеса учења и напредовања;
2. Недовољно професионално усавршавање кадрова;
3. Споро развијање наставних програма.

Проблеми у вези са неформални процесом образовања

Млади

1. Недостатак свести о потреби учења као целоживотног процеса;
2. Недовољна обавештеност младих о ваннаставним активностима;
3. Апатија и немотивисаност.

Систем

1. Недостатак програма неформалног образовања- тренинга, радионица, бесплатних курсева и техничке опреме за реализацију оваквих видова образовања;
2. Креативнији и стимулативнији програми за младе.

Мере које се предвиђају за њихово решавање:

1. Мотивисање и развијање свести код младих о усавршавању и напредовању.
2. Унапређење практичних знања младих кроз курсеве и радионице;
3. Креирање годишњих програма неформалног образовања

Информисање младих

Проблеми који се уочавају:

1. Неинформисаност и незаинтересованост младих;
2. Непостојање информативног омладинског центра;
3. Недовољан број омладинских емисија и програма за младе;
4. Недовољна информатичка писменост- непостојање интернет центра за младе и доступност бесплатних информатичких средстава у циљу информисања и оспособљавања ради усавршавања и постизања конкурентности на тржишту рада.

Мере које се предвиђају за њихово решавање:

1. Континуирано, правовремено и утемељено информисање о темама релевантним за младе на сајту КЗМ;
2. Развијени доступни медијски садржаји за младе;
3. Повећан ниво информатичке писмености- интернет центар за обуку и информисање младих.
4. Повећана информисаност младих о могућностима запошљавања и перспективама на тржишту рада.

Квалитет провођења слободног времена младих

Култура

Табела 14. Културне установе и манифестације

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Број културних установа	3	3	3	3	3
Број запослених у култури	3	3	3	3	3
Број културних манифестација регионалног садржаја	2	2	2	2	2
Број културних манифестација националног садржаја	1	1	1	1	1

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Спорт

Табела 15. Спортски објекти

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Број регистрованих спортских клубова	11	10	9	10	12
Број регистрованих спортиста	568	470	390	515	590
Број затворених спортских објеката(хале, базени итд.)	0	0	0	0	0

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Средства јавног информисања

Табела 16. Медији

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Број локалних новина	0	0	0	0	0
Број телевизија	0	0	0	0	1
Број радио-станица	1	1	1	1	1

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Посебна вредност програма намењених слободном времену младих огледа се у унапређивању квалитета живота и остваривању права на квалитетан живот, као и у могућности превенције различитих болести зависности и социјално девијантних понашања, као што је наркоманија, алкохолизам, различити облици насилничког и деликвентног понашања.

Разматрани проблеми групишу се на следћа специфична проблемска подручја

1. Непостојање спортске хале за младе
2. Неадаптирани простор за активности и окупљања младих у месним заједницама;
3. Техничка неопремљеност постојећих просторија и терена;
4. Непостојање омладинског клуба;
5. Недовољно садржаја за младе и партиципација младих у осмишљавању оваквих активности и садржаја- ТВ емисија и програма на локалним радио станицама.

Мере које се предвиђају за њихово решавање:

- 1.Изградња спортске хале за младе;
- 2.Пружање подршке формалним и неформалним групама младих у организацији културних спортских и рекреативних дешавања;
- 3.Стварање услова за коришћење инфраструктуре месних заједница за квалитетно провођење слободног времена младих.
4. Успостављање партнерства са институцијама и организацијама из области културе, спорта и рекреације.

**Институционални оквир за сарадњу, организовање и учествовање
младих у доношењу одлука**

У Републици Србији још увек не постоје механизми за учешће младих у доношењу одлука у органима јединица локалне самоуправе и државне управе, иако су стандарди омладинског учешћа утврђени бројним документима на нивоу Савета Европе и Европске уније.

Разматране потребе и проблеми у општини могу се груписати на:

1. Непостојање Савета за младе;
2. Недовољан број младих запошљен у институцијама у области културе, спорта, образовања, локалног економског развоја;
3. Неразвијени механизми учешћа младих на локалу- млади немају подршку система и пружену могућност да након завршених студија волонтирају и стручно се усавшавају.
4. Недовољна усклађеност и сарадња институција и организација која се баве питањима младих.

Мере које се предвиђају за решавање уочених проблема:

- 1.Образовање Савета за младе;
- 2.Повећан број младих у институцијама које се баве младима.
3. Сарадња са институцијама и организацијама од значаја за младе.

**Здравље младих – здравствено понашање, фактори ризика и
превенција поремећаја здравља**

Табела 17: Здравствене установе

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Домови здравља	1	1	1	1	1
Болнице	0	0	0	0	0
Амбуланте	6	6	6	6	6

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Табела 18 : Број запослених у здравственим установама

Година	2008	2009	2010	2011	2012
Домови здравља	47	47	45	49	48
Амбуланте	17	16	16	15	15

Извор: www.opstinamalocrnice.org

Здравље младих представља вишеструку вредност и основу за одрживи развој сваког друштва, које зависи од напора који се улаже да се очува и унапреди. Уочени проблеми групишу се на следећа проблемска подручја:

1. Непостојање саветовалишта за младе,
2. Недовољно организованог и континуираног рада на превенцији : болести зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија), сексуално преносивих болести и ХИВ-, менталних проблема у развојном добу, агресивног понашања и насиља,
3. Недовољно развијена свест младих о здравим стилевима живота- развој здраве и стабилне личности код младих, рекреација, исхрана.

Мере које се предвиђају за решавање уочених проблема:

1. Увођење саветовалишта у оквиру Дома здравља у циљу развијања свести о здравим стилевима живота;
2. Сарадња са институцијама и организацијама које се баве болестима зависности;
3. Јачање сарадње са институцијама и организацијама које се баве заштитом репродуктивног здравља и превенцијом полно преносивих болести.

Активизам и волонтеризам младих

Од младих у Републици Србији очекује се много, пре свега, да буду носиоци новог европског духа промена, да буду у првим редовима транзиционих збивања и да активно допринесу процесима одлучивања, али у исто време одлуке о њиховим животима се доносе негде другде. Непостојање и неразвијеност омладинских организација. Усредсређеност постојећих организација на опстанак. Недовољан број волонтера и неформисаност младих о волонтерским акцијама. Одсуство осећаја припадности заједници и велики број младих људи који у потрази за бољим условима живота напушта своје родно место.

У Општини Мало црниће је у периоду од 2002-2011 године измерен апсолутни пад броја становника -2 431 што иде у прилог чињеници да велики број младих људи напушта своје родно место због бољих услова живота.

Разматране потребе и проблеми могу се груписати на следећа специфична проблемска питања:

1. Адаптација простора у месним заједницама за рад и деловање омладинских организација;
2. Мали број удружења која делују на територији општине, одсуство подршке за одрживост организација и иницијатива младих;
3. Проблеми развоја грађанског друштва- неинформисаност о могућностима учешћа у заједници, неразвијена свест: непреузимање одговорности, одсуство препознавања сопствене важности и самопоуздања, креативности, одсуство осећаја припадности;
4. Непостојање пројеката и програма који би заинтересовали ширу заједницу и у којима би младима била пружена прилика да се изразе и добију прилику за запослењем;
5. Непостојање омладинског волонтерског центра и неразвијена свест о волонтеризму.

Мере које су предвиђене за решавање уочених проблема:

1. Повећан број омладинских организација;
2. Подизање нивоа свести релевантних представника јавности о важности укључивања младих у процес активног учешћа у заједници у области: културе, спорта, образовања и локалног економског развоја.
3. Подстакнуто организовање и вредновње волонтерског рада.

Млади и животна средина и одрживи развој

Млади имају интерес и обавезу да се баве проблемима животне средине и одрживог развоја, јер морају да живе са последицама онога што су им оставиле претходне генерације и морају мислити о генерацијама које долазе. Проблеми се групишу на следећа проблемска подручја:

1. Непостојање тела које би се бавило питањима заштите животне средине;
2. Недовољан број младих квалификованих стручњака у области екологије и одрживог развоја
3. Непостојање наставних и ваннаставних активности у школама које би се бавиле овим питањем;
4. Низак ниво активизма и волонтеризма младих у области заштите животне средине;
5. Неразвијена подршка младим предузетницима у области узгајања органске хране.

Мере које су предвиђене за решавање поменутих проблема:

- 1.Образовање тима који ће се бавити питањима заштите животне средине;
- 2.Подизање свести младих о значају очувања животне средине;
- 3.Обука и подстицање укључивања младих у програме заштите животне средине.

4.2.ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

Општи циљеви ослањају се на унутрашњој и спољној процени и представљају смернице у стратегији побољшања положаја младих у наредне четири године утврђене Националном стратегијом за младе. Настају као резултат анализе стања и проблема младих кроз спроведено истраживање о проблемима и потребама младих, кроз разговоре са младима, разговоре са представницима локалних власти, одржаних фокус група.

Специфични циљеви произилазе из општих циљева, који су утврђени у односу на приоритете за наредне четири године. Утврђени су систематском анализом у раду радних група за сваку од области.

Област	Општи циљеви	Специфични циљеви
Запошљавање младих	Подстицање и стимулисање samozapošljavanja, запошљавања као и све облике едукације за конкурентност на тржишту рада	<ol style="list-style-type: none">1. Повећање учешћа младих у активном тражењу посла;2. Едукативни програми за унапређење практичних знања младих о предузетничким вештинама- развој модела подршке start-up пословања;3. Подстицање и пружање подршке развоју омладинског предузетништва и развијању пословне културе младих.
Образовање младих	Повећање учешћа младих у различитим видовима формалног и неформалног образовања	<ol style="list-style-type: none">1. Мотивисање и развијање свести код младих о усавршавању и напредовању;2. Унапређење практичних знања младих кроз курсеве и радионице;3. Креирање годишњих програма неформалног образовања.

Информисање младих	Креирани и развијени доступни и правовремени системи информисања младих у свим областима	<ol style="list-style-type: none"> 1. Континуирано, правовремено и утемељено информисање о темама релевантним за младе на сајту КЗМ; 2. Развијени доступни медијски садржаји за младе; 3. Повећан ниво информатичке писмености и информисаности отварањем интернет центра у оквиру клуба за младе
Слободно време, култура и спорт младих	Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изградња спортске хале за младе; 2. Отварање омладинског клуба; 3. Стварање услова за коришћење инфраструктуре месних заједница за квалитетно провођење слободног времена младих .
Институционални оквир	Унапређење капацитета и рада локалне канцеларије за младе и развијање свести о неопходности укључивања младих у процес доношења одлука од значаја за младе	<ol style="list-style-type: none"> 1. Образовање Савета за младе; 2. Повећан број младих у институцијама које се баве младима. 3. Сарадња са организацијама од значаја за младе
Здравље младих	Развијање свести о здравим стилевима живота, унапређење психосоцијалних вештина кроз превентивно деловање на здравље младих	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формирање саветовалишта за младе у Дому Здравља у општини; 2. Сарадња са институцијама и организацијама које се баве болестима зависности; 3. Јачање сарадње са институцијама и организацијама које се баве заштитом репродуктивног здравља и превенцијом полно преносивих болести .
Активно учешће и волонтеризам	Подстицање за активно учешће и у друштвеном животу кроз задовољење потреба младих. Подстицање вредновања и организовање волонтерског рада	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повећан број омладинских организација; 2. Подизање нивоа свести релевантних представника јавности о важности укључивања младих у процес активног учешћа у заједници у области: културе, спорта, образовања и локалног економског развоја. 3. Подстакнуто организовање и вредновње волонтерског рада.

Заштита животне средине	Повећан ниво омладинског активизма у области екологије	<ol style="list-style-type: none"> 1. Образовање тима који ће се бавити питањима заштите животне средине; 2. Подизање свести младих о значају очувања животне средине; 3. Обука и подстицање укључивања младих у програме заштите животне средине.
-------------------------	--	---

5 ПОВЕЗАНОСТ СА ДРУГИМ СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТИМА

Повезаност са Националном стратегијом за младе

Акциони план за младе општине Мало Црниће у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта усвојила Влада Србије. Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије за период 2006-2012. године, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом подстицања рађања, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији, и др, као и са одговарајућим међународним документима. Сваки национални документ предвиђа мере подршке и дефинише акције на локалном нивоу, јер је јасно да само јасна повезаност и усклађеност акција на оба нивоа, националном и локалном, може да доведе до унапређења друштвене заједнице у целини.

Тако и Акциони план за младе, који директно претвара принципе и вредности и стратешке и специфичне циљеве дефинисане Националном стратегијом за младе у конкретне акције на локалном нивоу, увезује све принципе дате у наведеним националним документима, а који се тичу младих.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, општина Мало Црниће полази од општих стратешких циљева дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

1. Подстицање младих да активно учествују у друштву;
2. Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
3. Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
4. Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
5. Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
6. Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
7. Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
8. Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, самозапошљавања и предузетништва младих;
9. Унапређивање безбедности младих;
10. Чување и унапређивање здравља младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;
11. Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

За сваки општи циљ дефинисани су специфични циљеви и мере за њихово остварење.

Остваривање ових циљева биће усклађено са наведеним принципима и вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, континуирано праћено и вредновано, како би се, у случају евентуалних потешкоћа, благовремено и на одговарајући начин реаговало. Спознајући унапређење положаја и услова за развој младих, који чине темељ напретка сваког друштва као један од кључних задатака локалне заједнице, биће учињени максимални напори како би се наведени стратешки циљеви остварили у задатом временском оквиру, а у складу са реалним друштвеним околностима.

Одлике стратегије за младе а касније и локалног акционог плана су:

- 1) Укљученост, демократичност и отвореност;
- 2) Заснован је на договору свих заинтересованих страна;
- 3) Препознаје и подстиче даљи развој способности младих и посматра их као потенцијал;
- 4) Документ читаве општине и заинтересованих страна је дугорочан и није везан само за мандат једне политичке коалиције на локалном нивоу.

Повезаност са општинским документима

Локални акциони план повезан је са Стратегијом одрживог развоја општине Мало Црниће и Стратегијом развоја Социјалне заштите.

6 МЕХАНИЗМИ СПРОВОЂЕЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Управљање у процесу спровођења Акционог плана за младе

Главни актер у спровођењу (а претходно у изради) Акционог плана за младе јесте Локална канцеларија за младе, док главне активности и њихово спровођење надгледа Савет за младе. Локални координатор/ка чини спону између Канцеларије и надлежних из локалне самоуправе, Савета за младе, јавности и свих осталих учесника у послу који првенствено треба да буде партнерски и резултат сталног консултативног процеса међу свим заинтересованим друштвеним чиниоцима. Под осталим кључним актерима подразумевају се, пре свега, институције и организације које спроводе програме за младе под окриљем општинске управе, а уз подршку релевантних Владиних и невладиних институција и организација са Републичког нивоа.

Резултати рада Канцеларије за младе, кроз извештаје за чију је израду задужен локални координатор/ка, биће презентовани председнику општине и члановима Савета за младе, који ће својим одлукама обезбеђивати предуслове да се планиране активности реализују у усвојеним роковима. Административно- техничка подршка локалном координатору/ки је обезбеђена кроз ангажовање лица која ће заједно са координатором/ком чинити радну групу Канцеларије за младе, са јасно дефинисаним описом послова и задатака за сваког члана/чланицу Тима.

Обезбеђење средстава за спровођење ЛАП-а за младе

У ситуацији рестриктивних буџета локалних самоуправа, тешко је проценити спроводљивост предложених мера и активности. Имплементатори ЛАП-а за младе ће предвиђене активности реализовати средствима:

- Буџета општине Мало Црниће
- Министарства омладине и спорта
- Домаћих и страних донатора

ЛАП за младе општине Мало Црниће представља плански, али и стратешки званичан документ општине Мало Црниће. Институције које се баве младима у Малом Црнићу биће у прилици да планирају своје услуге и активности у складу са предложеним приоритетима, чиме се постиже синхронизовано и планско решавање препознатих проблема младих у општини Мало Црниће.

Мониторинг (праћење)

Мониторинг или надгледање је континуирано праћење резултата и напредка у спровођењу испланираних активности које се врше на основу унапред дефинисаних индикатора. Мониторинг подразумева поређење информација прикупљених током имплементације са унапред дефинисаним индикаторима.

Спровођење мониторинга имаће за циљ:

- Наменско коришћење уложених људских и материјалних ресурса за спровођење планираних активности;
- Обезбеђивање спровођења активности на начин на који гарантује испуњавање циљева које смо испланирали и да се измери у којој мери се испуњава циљ плана;
- Да се побољша квалитет услуга и активности које се пружају, и укључе резултати у планирање ревизије планског документа;
- Да се препознају професионални капацитети сарадника.

Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења Акционог плана за младе врше:

Тим за мониторинг – прати реализацију пројеката који су конкурсно изабрани и финасирају се из општинских средстава. Тим за мониторинг чине три представника, следеће структуре:

1. локална самоуправа, стручни сарадник/ца из службе за финансије (финансијски мониторинг),
2. представник/ца Канцеларија за младе,
3. представник/ца Савета за младе.

Процедуру мониторинга и начин и структуру извештавања формулисаће Савет за младе у сарадњи са Канцеларијом за младе. Тим за мониторинг своје извештаје на месечном нивоу доставља председнику, Одељењу за буџет, Локалном координатору/ки и Савету за младе.

Евалуација (вредновање)

Евалуација (процес достигнућа) је процес којим се на систематски и објективан начин настоји одредити релевантност, делотворности, ефикасност и утицај реализованих активности у оквиру постојећих циљева.

Евалуација се ослања на резултате мониторинга као и на сопствене методе и алате. Бави се анализом и проценом прикупљених података у циљу оцене вредности и успешности пројеката. Она треба систематски и објективно да процени напредовање ка остваривању крајњих резултата.

Евалуацијом се мери:

- Испуњење ЛАП-ом постављених резултата: сагледавање резултата пројекта и у којој мери су они остварени,
- Утицај спроведених активности на циљну групу,
- Промена у циљној групи, тј. каква се квалитатвна промена догодила код циљне групе.

Поред тога евалуација служи да се:

- Унапреде методе мониторинга,
- Лакше препознају унутрашње и спољашње снаге и слабости,
- Да се нови увиди интегришу у ревизију ЛАП-а,
- Прикупе нове информације потребне за ефикасније напредно планирање ЛАП-а.

Тим за евалуацију – прати и оцењује активности и резултате пројеката у реализацији и извештава тромесечно Савет за младе. Тим за евалуацију чини 3 представника/ца следеће структуре

1. Представник/ца локалне самоуправе,
2. Представник/ца Тима за мониторинг,
3. Стручно лице из институције, која се бави пројектном тематиком.

Извештај Тима за евалуацију доставља се председнику општине и Савету за младе, преко Канцеларије за младе. Овај Извештај је основни документ на основу којег ће се радити ревизија Акционог плана, јер он треба да садржи процену делотворности свих мера које су финасиране као и њихов утицај на локалну средину.

Евалуацију спроводи:

Интерну или унутрашњу евалуацију спроводе учесници у процесу планирања, они имају већи увид у реално стање ствари, јасну слику шта је најрелевантније процењивати, који су извори информација најобјективнији. Тела која учествују у планирању имплементацији ЛАП-а, као и задужени за евалуацију су: радна група за

израду Локалног акционог плана за младе и Савет за младе општине Мало Црниће тј. посебан тим (од четири члана) изабран из ових тела.

Екстерну или спољашњу евалуацију спроводе споља ангажовани, „неутрални“ стручњаци, чиме је опасност од личних протекција мања, обрада и интерпретација података је објективнија, реалније је виђење спољашњих и унутрашњих снага и слабости.

Тела која прате спољашњу евалуацију: општинско Веће, Скупштина Општине, медији.

Начини спровођења мониторинга и евалуације

Савет за младе формираће посебан тим који ће вршити мониторинг и евалуацију постигнућа. Овај тим ће пратити мониторинг и евалуацију током целе имплементације ЛАП-а, кроз мерљиве резултате поштујући сл. критеријуме:

- ✓ Колики број младих је учествовао у активностима,
- ✓ Колики број младих је директно и индиректно имало корист од активности,
- ✓ Како је активност допринела постизању специфичног циља тј. Општег циља,
- ✓ Који су били пропусти приликом реализације активности,
- ✓ Шта је допринело непредвиђеним пропустима,
- ✓ Какав је утисак и оцена околине тј. спољашњи мониторинг и евалуација.

Документовање

Тим за мониторинг и евалуацију имаће следеће задатке:

- Прикупљање и бележење података о квалитету активности,
- Прикупљање и документовање аудио, визуелних и аудио-визуелних података са појединих активности,
- Критике и похвале које су упућени имплементаторима,
- Описе активности (од почетка до завршетка активности).

Процес ревизије ће се радити на крају сваке календарске године (у периоду октобар - децембар), и обезбедиће релевантне податке о реализованим активностима из ЛАП-а као и о постигнутим резултатима у текућој години.

Како ЛАП за младе општине Мало Црниће садржи детаљне активности само за 2015. годину и пројекцију активности за преостале 4 године, процес ревизије ће обезбедити релевантне податке за детаљну израду плана активности за сваку следећу годину.

Процес	Када се ради	Садржај	Производ
Процес планирања - израда ЛАП-а за младе ¹	Једном у 5 година	(1) Даје стратешке правце развоја локалне омладинске политике за наредне 4 године. (2) Детаљан план активности за прву годину спровођења ЛАП-а (3) Пројекцију активности за преостале 4 године ЛАПа	ЛАП за младе
Процес ревизије	Сваке године	(1) Подаци о реализованим активностима наведеним у ЛАП-у (2) Подаци о оствареним резултатима у процесу спровођења ЛАП-а (3) Детаљан план активности за наредну годину (ГОП) базиран на прикупљеним подацима и постављеним циљевима у ЛАП-у * процес ревизије није могућ без претходно усвојеног и имплементираног ЛАП-а	Годишњи оперативан план за наредну годину

ЛАП за младе општине Мало Црниће почиње са имплементацијом у јануару 2015. године, прва ревизија ће бити спроведена крајем 2015. године

7 ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА МЛАДЕ

Јавна расправа

Процес јавне расправе има за циљ да поспешу дијалог најширег обима у локалној средини и да буде завршна фаза широког консултативног процеса израде Акционог плана за младе. Јавна расправа представља механизам који омогућава најширем кругу грађанства да утиче на будуће мере намењене бризи о младима, а чију ће примену координирати локална самоуправа.

Наведени процес подразумева јавно представљање општинских приоритета у вези са питањима и проблемима младих, као и мерама за њихово решавање, кроз све расположиве медије на локалном и-или регионалном нивоу.

¹

Према приручнику – "Приручник за израду локалног акционог плана за младе – ЛАП-а"

Поред промотивних активности, јавна расправа треба да представља и механизам којим грађани могу да доставе своје коментаре, допуне или измене.

Радну верзију ЛАП-а требало би да размотре и о њој дискутују:

- ✓ Млади, тј. они на које предложене активности највише утичу;
- ✓ Стручна јавност;
- ✓ Представници локалних власти (задужени за буџетска средства);
- ✓ Представници невладиних организација, тј. они који имају искуства у раду на истим или сличним активностима;
- ✓ Представници средстава информисања тј. медија.

Интегрални текст Акционог плана за младе треба да буде изложен на огласној табли општинске управе и на званичној општинској интернет презентацији, а грађани могу да у одређеном временском периоду доставе своје коментаре Координатору Канцеларије за младе, Милицы Пеурачи на емаил kzmlade.malocrnice@yahoo.com. или kzmmalocrnice@opstinamalocrnice.org.

После јавне расправе, Тим за израду ЛАП-а разматра пристигле коментаре, допуне или измене и одлучује да ли ће бити измена у Акционом плану или је потребно додатно објаснити поједина питања грађана.

АНЕКСИ

1. Смањење незапослености код младих					
Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1. Повећање информисаности младих о могућностима запошљавања и понудама на тржишту и унапређивање младих за активно тражење посла	1.1. Израда промотивног материјала (брошура, лифлета),	У 2015. години	Штампани материјал, информисани млади	Количина промотивног материјала који је подељен, број младих који је информисан	КЗМ, НСЗ Омладинска удружења
	1.2. Промотивне кампање и обуке за активно тражење посла, ТВ и радио емисије	Од 2015-2019. године	Информисани и анимирани млади Повећан капацитет младих да активно траже посао	Број одржаних кампања и обука, број младих који је присуствовао кампањама и обукама, број ТВ и радио емисија	
2. Едукативни програми за унапређење нивоа знања и вештина и подизање мотивације за рад	2.1. Обуке за писање CV-а, мотивационих писама, бизнис планова	Континуирано 2 пута годишње од 2016-2019. године	Подизање нивоа знања и јачање капацитета	Број одржаних обука, број учесника на обуци	КЗМ, НСЗ НВО општинска управа
	2.2. Програм каријерног вођења и саветовања	Од 2016-2019. године	Јачање капацитета	Број учесника, број саветника	

	2.3.Обука рада на рачунару	Од 2016-2019. године	Подизање информатичке писмености	Број одржаних обука, број младих који је завршио обуку	
3.Подстицање развоја омладинског предузетништва и развијања пословне културе младих	3.1. Развој пословне културе – едукација путем медија	Од 2016-2019. године	ТВ блокови и радио емисије о предузетништву у младих, радио	Број емисија на тему самозапошљавања	НСЗ, КЗМ УПП Општинска управа
	3.2.Презентације и обуке развоја предузетничког духа и оснаживање младих за покретање сопственог бизниса	Од 2016-2019. године	Обучени и мотивисани млади предузетници	Број одржаних презентација и трибина, број младих који је присуствовао обукама	
	3.3.Подршка запошљавању и самозапошљавању младих – давање мини грантова за започињање сопственог бизниса	Од 2016-2019. године	Повећан ниво знања за вођење сопственог бизниса Подржани и запослени млади	Број младих који је започео сопствени бизнис Број и износ датих грантова	
	3.4.Волонтирање младих потенцијалних предузетника код успешних предузетника	Од 2016-2019. године	Подстицај младих предузетника у раду са успешним предузетницима у општини	Број фирми које примају младе волонтере, број младих волонтера	

2. Образовање младих

Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1.Мотивисање и развијање свести код младих о усавршавању и напредовању	1.1.Промоција неформалног образовања младих-информативно промотивна кампања, радионице, трибине	Од 2015-2019. године	Повећан ниво знања који је неопходан младима, заинтересовани млади	Број младих који је присуствовао кампањама, радионицама, трибинама	КЗМ, НСЗ, Школе, удружења, локална самоуправа
	1.2.Информисање и укључивање младих у програме у области неформалног образовања, Коришћењем различитих канала комуникације	Од 2015-2019. године	Повећана информисаност младих	Млади поседују релевантне информације о програмима неформалног образовања. Број информативних кампања	
2.Курсеви и радионице у циљу усавршавања младих	2.1.Образовање младих кроз бесплатне курсеве о пољопривреди и малој привреди	Континуирано једном годишње од 2016-2019. године	Повећање образовања и усавршавања младих	Број младих који је узео учешће и похађао курсеве , број едукатора	КЗМ, Школе, Општинска управа
	2.2.Вршњачке едукације и школе страних језика	Континуирано једном годишње од 2016-2019. године	Подизање нивоа знања и постизање конкурентност и на тржишту рада	Број одржаних едукација , Број младих који је похађао радионице и школе, број едукатора	

3. Креирање годишњег програма неформалног образовања	3.1. Истраживање и креирање одрживих неформалних програма образовања	Континуирано 1 годишње од 2015. године	Сprovedено истраживање и креирани и промовисани годишњи програми неформалног образовања	Број младих који је учествовао у анкетању Број одржаних промоција, скупова Израђен годишњи документ неформалног образовања	КЗМ, НСЗ, општинска управа
	3.2. Јавни конкурси за реализацију пројеката из области неформалног образовања	Од 2015-2019. године	Пронађени спонзори и реализовани годишњи програми неформалног образовања	Број спонзора неформалних програма образовања Број спроведених програма образовања Број младих који је похађао програме	

3. Информисање младих у свим областима

Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1. Континуирано, правремено и утемељено информисање	1.1. Израда сајта Канцеларије за младе.	У 2015. години	Отворен сајт Канцеларије за младе Информисани и едуковани млади	Број младих који је учествовао у изради сајта Број младих који користи информације са сајта	КЗМ, Општинска управа НВО школе, удружења младих

	1.2. Одштампати билтене могућностима учешћа младих на тренинзима, обукама, конференцијама, путовањима, такмичењима младих	Од 2015-2019. Године	Одштампани и дистрибуирани билтени, млади су информисани	Број младих који је информисан о могућностима преко система информисања. Број одштампаних билтена	
	1.3. Поставити паное у јавним институцијама или на јавним местима где би млади могли да се информишу	Од 2015-2019. године	Млади су информисани	Број младих који је информисан о могућностима за активно учешће, број младих који активно учествују у раду КЗМ и НВО, број постављених панова	
	4.1. Обележавање битних датума Дан младих, Светски дан здравља, Дан борбе против сиде, Дан љубави и других важних датума који су у вези са младима	Континуирано сваке године од 2015. године	Успостављен одржив и ефикасан сервис за информисање младих	Број спроведених програма образовања Број младих који је похађао програме	
2. Развијени доступни медијски садржаји за младе	2.1. Развијати нове информативне програме или реструктурирати постојеће увођењем ТВ блокова са информацијама од интереса за младе	Од 2016-2019. године	Развијени нови и реструктурирани постојећи програми који су намењени информисању и едукацији младих	Број младих који прати програме и који се укључује у друштвени живот заједнице	Локалне радио и ТВ станице, КЗМ, НСЗ
	2.2. Подстицати младе да волонтирају у медијским кућама	Од 2016-2019. године	Успостављани програми волонтирања младих у медијским кућама	Број младих волонтера Број новинара/ментора који ће	

	у циљу стварања јасније слике о раду медија и „процесу“ настанка вести			пратити рад младих	
3. Повећан ниво информатичке писмености	3.1. Обезбедити простор и неопходну информатичку опрему за инфо-центар у оквиру клуба младих	Од 2016-2019. године	Обезбеђена информатичка опрема за клуб младих	Простор опремљен информатичким средствима Број младих који директно користи услуге инфо-центра	Општина, КЗМ, НВО удружења младих школе, Центар за културу, Библиотека
	3.2. Обезбедити неопходну информатичку опрему образовним, васпитним и културним институцијама	Од 2016-2019. године	Обезбеђена техничка подршка за образовне васпитне и културне установе	Количина уручене информатичке опреме Број установа које су добиле опрему Број младих корисника	
	3.3. Промовисати значај информатичке писмености међу младима и употребу интернета у сврхе информисања и образовања	Од 2016-2019. године	Промовисан значај информатичке писмености Промовисана употреба интернета у сврхе информисања и образовања	Обучени млади и број корисника клуба за младе	
	3.4. Усвојити програме континуиране обуке за младе	Од 2016-2019. године	Усвојен програм и започет процес континуиране обуке за младе	Број младих који ће проћи обуку Број предавача који ће држати континуиране обуке	

4. Квалитетно провођење слободног времена младих

Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1.Изградња спортске хале за младе	1.1.Успостављање критеријума за доделу простора за изградњу спортске хале	Од 2015-2019. године	Додељен простор и играћена спортска хала	Број корисника спортске хале	КЗМ, Општинска управа, месне заједнице
	1.2.Јавни конкурс за финансирање израде спортске хале	Од 2015-2019. године	Расписан конкурс пронађени домаћи и инострани спонзори	Сума добијених средстава	
	1.2. Успостављање критеријума за пружање финансијске подршке спортским клубовима за развијање професионалног и рекреативног бављења младих спортом	Од 2015-2019. године	Повећан број младих који се баве спортом	Одобрен буџет за удружења и број младих који се укључио у бављење спортом	
2.Отварање омадинског клуба са инфо центром	2.1. Успостављање критеријума за доделу простора и отварање омадинског клуба	У 2015. години	Додељен простор и отворен клуб	Број корисника клуба	КЗМ, општинска управа удружења младих
	2.2. Пружити финансијску подршку за организовање семинара и предавања	Од 2015-2019. године	Одобрена финансијска подршка за организовање семинара	Буџет за организовање предавања и број младих који похађа обуке	

3. Стварање услова за коришћење инфраструктуре месних заједница кроз пружање подршке формалним и неформалним групама младих за деловање и организовање активности и дешавања	3.1. Обезбедити просторне услове за рад омадинских група и подржати иницијативе младих	Од 2015-2019. године	Потписани уговори о коришћењу просторија у месним заједницама за боравак и дружење младих	Број потписаних уговора Број младих корисника омладинских клубова у месним заједницама у општина	КЗМ, Општинска управа Неформалне групе и удружења младих
4. Успостављање партнерства са институцијама и организацијама из области културе, спорта и рекреације	4.1. Креирање и спровођење заједничких активности и догађаја у циљу побољшања квалитета слободног времена	Од 2015-2019. године	Осмишљање и спроведене активности и догађаји	Број одржаних догађаја активности, манифестација, број партнера	КЗМ, институције и организације из области културе, спорта и рекреације, удружења
	4.2. Организовати бесплатан превоз ђака са територије општине у обилазак Виминацијума	У 2015. години	Организован једнодневни излет, едуковани ученици	Број ђака који је ишао на излет	

5. Унапређење капацитета рада КЗМ и развијање свести о неопходности укључивања младих у процес доношења одлука

<i>Специфичан циљ</i>	<i>Активност/мера</i>	<i>Време</i>	<i>Резултат</i>	<i>Индикатор</i>	<i>Носилац</i>
1. Унапређење рада канцеларије за младе	1.1. Самофинансирање активности КЗМ	Од 2015-2019. године	Обезбеђена додатна новчана средства за активности КЗМ	Сума обезбеђених новчаних средстава број донатора	КЗМ, општинска управа грађани
	1.2. Формирање базе волонтера	У 2015. години	Формирана база волонтера	Број волонтера	

	1.3.Обуке за волонтере	Од 2015-2019. године	Одржане обуке и радионце за волонтере	Број одржаних радионица	
2.Оснивање савета за младе	2.1.Расписивање конкурса за именовање чланова у Савету	У 2015. години	Расписан конкурс и сви релевантни представници јавности именовали своје чланове у Савету млади	Формиран Савет младих, број чланова савету и представници служби као носиоци активности	КЗМ, Општина Институције и организације од значаја за младе
	2.2.Основати посебне радне групе при савету за младе	У 2015. години	Основане радне групе, укључени млади у процес креирања и одлучивања при савету за младе	Број радних група, број младих	
3.Повећан број младих у институцијама које се баве младима	3.1. Акције укључивања младих у институције од значаја за младе	Од 2015-2019. године	Запослени и укључени млади	Број запослених младих у институцијама	КЗМ, општинска управа
	3.2.Подржати иницијативе младих и помоћ на реализацији програма	Од 2015-2019. године	Повећано учешће младих у реализацији програма у локалној заједници	Број реализованих иницијатива младих, Број младих укључених у реализацију програма	

6. Здрави стилови живота младих

Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1.Отварање саветовалишта за младе Дому здравља у циљу промовисања здравих стилова живота	1.1.Успостављање критеријума за доделу простора и отварање омладинског саветовалишта	Од 2015-2019. године	Додељен простор и отворено саветовалиште за младе	Број младих корисника услуга саветовалишта	КЗМ, Дом Здравља МЦ Општинска управа, представници и медија
	1.2.Обезбедити финансирање програма саветовалишта за младе	Од 2015-2019. године	Подржано спровођење програма развијања здравих стилова живота	Сума која је издвоје за финансирање и кампање које су реализоване	
	1.3.Развијање свести и промовисање здравих стилова живота кроз организовање трибина и емитовање медијских програма	Од 2015-2019. године	Едуковани и информисани млади о	Број одржаних трибина и емитованих емисија	
2.Сарадња са институцијама и организацијама које се баве болестима зависности	2.1.Програм вршњачке едукације на тему здрави стилови живота	Континуирано 2 пута годишње од 2015. године	Израђен програм и оспособљена група младих едукатора	Број одржаних едукација Број младих едукатора	КЗМ, НВО, Домови здравља Амбуланте
	2.2.Трибине о болестима зависности	Континуирано 2 пута годишње од 2015. године	Информисани и едуковани млади	Број одржаних трибина, број едукатора, број младих који је присуствовао вршњачким едукацијама	
3.Сарадња са организацијама и институцијама које се баве заштитом репродуктивног здравља и превенцијом полно преносивих болести	3.1.Програм вршњачке едукације на тему репродуктивног здравља	Континуирано 2 пута годишње од 2015. године	Израђен програм и оспособљена група младих да пренесу знање	Број одржаних едукација Број младих едукатора	КЗМ, НВО, Домови здравља Амбуланте
	3.2.Трибине о репродуктивном здрављу и превенцији полно преносивих болести	Континуирано 2 пута годишње од 2015.го	Повећање свести и едукације младих	Број одржаних трибина, број вршњачких едукатора број присутних младих	

**7. Активно учешће у друштвеном животу
Вредновање и организовање волонтерског рада**

Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1. Повећан број омладинских организација	1.1. Кампање за промоцију омладинског активизма	Од 2015-2019. године	Млади информисани о могућностима које им пружа активно учешће у друштву.	Број реализованих кампања Број младих који је узео учешће у обукама	КЗМ, НВО, општинска управа Омладинске организације, медији
	1.2. Предавања и трибине за промоцију програма подршке пројектима младих	Од 2015-2019. године	Информисани млади и Промовисани програми намењени омладинским организацијама и младим активистима	Број одржаних предавања, трибина Број младих који је присуствовао предавањима	
	1.3. Организовање обука за младе активисте	Од 2015-2019. године	Млади активисти обучени за оснивање и вођење омладинских организација.	Број нових организација на територији општине. Број младих активиста	
2. Креирани услови за финансирање активности омладинских организација	2.1. Креирање локалног фонда за финансирање активности омладинских организација.	Континуирано 1 годишње од 2015. године	Омогућено финансирање активности омладинских организација из локалног буџета	Износ додељених средстава, број организација, број поднетих предлога по организацији.	КЗМ, општина НВО омладинске организације

	2.2. Пружање логистичке подршке формалним и неформалним групама младих при реализацији и обележавању активности и дешавања од значаја за младе у складу са формираним критеријумима	Континуирано од 2015-2019. године	Организован већи број активности и дешавања Упознати млади са битним датумима Већа могућност за квалитетно провођење слободног времена	Број организованих активности, обележених манифестација од значаја за младе	
3.Подстакнуто организовање и вредновање волонтерског рада	3.1. Створити одрживи механизам на локалу за промоцију волонтеризма, успостављањем сарадње са свим релевантним представницима јавности	Од 2015-2019. године	Успостављена сарадња између КЗМ и НВО са једне стране и образовних институција и представника младих	Број младих Број чланова КЗМ у НВО	КЗМ, НВО, образовне институције општинска управа
	3.2.Организовање обука на тему волонтеризма	Континуирано једном годишње од 2015.-2019. године	Подигнут ниво свести о значају волонтеризма код свих субјеката Повећан број волонтера	Број одржаних радионица, број младих који је присуствовао обукама	
	3.3.Креирање и реализација програма волонтирања	Једном годишње од 2015-2019. године	Развијен систем рада за волонтирање и усвојени програми.	Број реализованих програма, број младих волонтера, број одржаних акција	

8. Омладински активизам у области екологије

Специфичан циљ	Активност/мера	Време	Резултат	Индикатор	Носилац
1.Образовање тима који ће се бавити питањима заштите животне средине	1.1.Оснивање еколошке омладинске организације	Од 2015-2017.године	Формирано удружење са програмом рада	Број чланова удружења, број организованих акција	НВО, КЗМ, Локална самоуправа удружење

	1.2. Финансијска, техничка и логистичка подршка развијању услуга из области заштите животне средине	Од 2015-2017. године	Пружена финансијска подршка Организоване акције и реализовани програми у области заштите животне средине	Број организовани активности на Број укључених младих	а
2. Подизање свести и информисање младих о потреби заштите животне средине	2.1. Креирање одрживих неформалних програма на тему одрживи развој и заштита и очување животне средине (округли столови, трибине, програми вршњачке едукације)	Континуирано 2 пута годишње од 2015-2019. године	Повећан ниво знања који је неопходан младима	Број регистрованих кампања, округлих столова, еко-кампова, едукација Број младих који је присуствовао трибинама	Општинска управа, школе КЗМ, представници медија
	2.2. Коришћење различитих канала комуникације за информисање младих о одрживом развоју (сајт КЗМ, емаил, промо материјал, плакат)	Од 2015-2018. године	Повећана информисаност младих и повећан ниво знања о одрживом развоју и очувању животне средине	Број информисаних младих, број посетилаца сајта, број емитованих обавештења, емисија и подељених флајера	
3. Обука и подстицање укључивања младих у програме заштите животне средине	3.1. Тема екологије уведена у школе кроз програме формалног и неформалног образовања	Од 2015-2019. године	Подигнута свест младих на тему екологије	Број одржаних предавања на тему заштите животне средине, број младих који је прошао обуке	Школе, КЗМ, општинска управа, медији НВО
	3.2. Вршњачке едукације на тему заштите животне средине	Континуирано 2 пута годишње од 2015. године	Обучени млади за реализацију програма екологије у складу са потребама средине	Број одржаних вршњачких едукација, број младих који је прошао обуку, број реализованих програма	

